

Domine rex omnipotens in dicione tua cuncta sunt posita

(kázání na středu po druhé postní neděli, S116)

"Domine rex omnipotens in dicione tua cuncta sunt posita"¹ Panování a moc spočívá v dvojím: ve svobodě a ve vlastnictví různého zboží a krásných věcí, kterých člověk v pokoji užívá. Co je svoboda? Filosof říká: Ta věc je volná a svobodná, která na ničem nezávisí a na níž také nezávisí nic jiného. Proto nemůže být svobodné nic, kromě první příčiny, jež je příčinou příčin.

K panování tedy patří to, aby člověk v pokoji měl tyto dvě věci – svobodu a množství různého zboží a krásných věcí. Bůh je zdrojem veškerého dobra ve všem, proto ho vlastníme ve všem. Protože, co je Bůh, je všudy a ve všem.. A když řekneme, že [někdo] má lásku nebo vůli nebo moudrost, má to proto, že je Bohem.

Tudíž Bůh není ničím – jako by kdysi by něčím a pak už ne.² U Boha není žádného dříve a potom. Nic má svůj následek a jeho následkem je něco.. Ale ještě před ničím je Bůh, protože byl dříve než nicota; a následkem ničeho je něco. Bůh tedy nemá předchůdce ani následníka.. Ejhle příčina všeho, jež tone sama v sobě v nezřetelném světle, jímž je On sám! Bůh je v sobě spočívajícím světlem, tichostí vší tichosti, v tiché skrytosti. Je světlem sjednoceným, jež je zároveň bytostí sama sebe, takže sebe sama chápe a poznává. A poznání věčného světla je "světlem ze světla", tedy osobou Syna.

Otec vyřkl slovo – a to byl jeho Syn. A v tom jediném slově vyřkl zároveň vše. Slovo Otcovo není nic jiného než jeho poznání a uchopení sama sebe. A poznání Otce není nic jiného než Syn a on poznává toto poznání, a tak i poznání poznává, že je tím samým, co poznává, tedy "světlem ze světla. Jan³: Bůh vyřkl slovo, jež bylo věčným pochopením sebe sama, a byl to jeho Syn. A tím jediným poznáním poznává všechno a poznává je to zároveň tvoří z nicoty. Proto na něm samém závisí. Ale že bylo věčné, byl jím sám, když v Bohu není co by nebylo Bůh, protože Bůh nemá k sobě druhého rovného. Proto je světlem i veškeré stvoření, protože bylo uchopeno a koncipováno ve světle. Proto z něj tryskají všechny věci jako světlo, jež má zjevit světlo skryté. Viz Jakub: *Omne datum optimum...*⁴

Tím se dokazuje, že je vše jedním světlem, jež vzešlo z Otce, aby zjevilo jeho skrytost. Tedy když bylo vše vyzářeným světlem, tak také vše se má opět do světla navrátit, pokud se to ze svobodné vůle od něj neodvrátí. Ej, blaze těm, kdo zůstanou stáli bez mnohostranné rozlišenosti: jaké světlo a jaká milost se jim zjeví! Nejvyšší dobro se totiž duši udílí bez prostředku a míry, jak říká Dionysius, že totiž prostředkem je světlo a milost, osvěčující chápání duše.

A co je chápání? Když člověk uchopuje věc tak, jak je, v její čisté beztvarosti

---

1 Text pochází z tzv Mordokajovy modlitby, přídavku na konci knihy Ester (Est 13,9)

2 M. Eckhart se zde zřejmě pokouší osvětlit cestu tzv. negativní theologie,, již se Bohu postupně upírají přídomek a staví se proti jejímu vulgárnímu pochopení v tom smyslu, že by "kdysi" tj. například podle Písma byl Bůh dobrý, svatý, spravedlivý apod. , ale díky tvrzení theologů tyto vlastnosti ztratil.

3 Přijímám Sturleseho konjekturu, že pův Job v rkp. je omylem za Joh(annes)

4 Jde o slavné místo z Jakubova listu Jak 1,17): *Každý dobrý a dokonalý dar pochází shůry od Otce světla...*

a beze vší pochyby. Dyonisius dí: Popřejte si svobodu ode všech věcí, abyste poznali nejvyšší dobro, jímž je Bůh.

A co máme pochopit o Bohu? Že je síla. A měli bychom se tedy usebrat, aby v nás mohla působit jedině tato jeho síla. Je také dobro, jež vede všechny věci k jejich vlastnímu dobru, jímž je on sám, ale přesto zůstává sám stát nepohnut; Je také čirá prostota a čím jsi prostší, tím lépe chápeš jeho prostotu. A musíme se doopravdy stát prostými, to jest oddělit se ode všeho i od nás samých, aby ho náš rozum i veškeré síly naší duše poznaly, a jemu svěřit všechny své smysly i všechny síly a aktivity své duše, až na jedinou nejvyšší sílu – chápání: ta nakonec spojí Boha s Bohem. Tak přizpůsobí sobě, to co je mu zcela nepodobné a nerovné, a připojí to k sobě. A tak ho ona⁵ pochopí a zamiluje si Ho a přizná se k němu.

---

5 Pravděpodobně ona „nejvyšší síla duše“ - z textu to není úplně jasné.